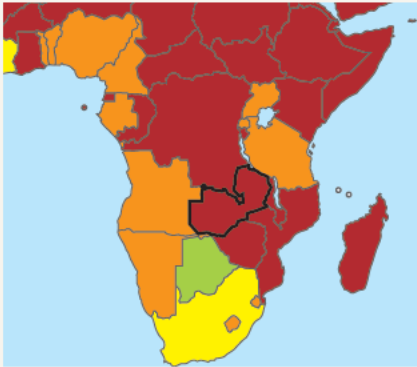

Basfakta (2022)

Folkmängd: 20 miljoner

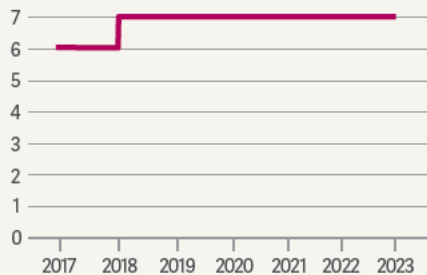
BNP, nominellt: 28,5 miljarder USD

BNP/capita: 1 424 USD

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

- + Rikliga koppartillgångar.
- + Förhållandevis politiskt stabilt, även om trenden är negativ.

Svagheter

- Ekonomin sårbar mot väder, klimatförändringar och råvarupriser.
- Svaga statsfinanser och svag skuldhantering.
- Svår affärsmiljö

Fortsatt stort beroende av kopparindustrin

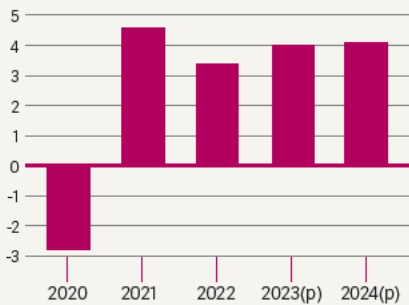
Zambias ekonomi kretsar kring kopparindustrin som utgör omkring 70 procent av exportintäkterna. Privatisering av gruvnäringen under 1990-talet ledde till ökad produktivitet som tillsammans med höga kopparpriser bidrog till stark ekonomisk tillväxt på i genomsnitt nära sex procent per år under inledningen av 2000-talet. Fallande kopparpriser 2015, i kombination med sjunkande efterfrågan från Kina (som är landets viktigaste handelspart), förorsakade en markant minskning av exportintäkterna. Ungefär samtidigt gick landet in i en energikris, orsakad av eftersatt infrastruktur och torka. Som följd har tillväxten bromsat in, statsfinanserna drastiskt försämrats och den externa likviditeten sjunkit. Mellan 2015 och 2021 förlorade Kwachan nära 70 procent av sitt värde mot USD, vilket är en starkt bidragande orsak till landets ökade skuldsättning i förhållande till BNP. Givet Zambias stora jordbrukssektor och beroendet av vattenkraft för elproduktion exponeras Zambia mot betydande risk från klimatförändringar. Låg inkomstnivå och förhållandevis svaga institutioner innebär begränsad förmåga att förebygga risken för ökande torka, bränder och stormar. Den misskötta ekonomin och den undermåliga hanteringen av den offentliga skulden under de senaste fem åren är tecken på svag institutionell kapacitet. Sedan hösten 2021 är Hakainde Hichilema ny president och förhoppningarna är stora på att landet ska återgå till att bli ett av de mer politiskt- och ekonomiskt välskötta länderna i Afrika söder om Sahara. Hittills har Hichilema gjort ett positivt avtryck i politiken och ekonomin.

Bilateral skulduppgrörelse

Den zambiska ekonomin fortsätter att utvecklas i positiv riktning. Tillväxttakten väntas öka till i genomsnitt drygt fyra procent per år 2023-2025, framför allt driven av den viktiga gruvindustrin. Koppar utgör mer än 70 % av Zambias export. Prognosen för de kommande tre åren är internationella kopparpriser på över 9000 USD per ton, vilket kommer ge stöd åt tillväxten. Inflationen förefaller ha toppat på drygt 20 procent 2020 och väntas fortsätta att falla till under åtta procent 2023-2025, trots högre energipriser och svagare kwacha. Den zambiska kwachan föll i snabb takt under hösten 2022/våren 2023 i samband med sjunkande kopparpriser, men stärks återigen tack vare den bilaterala skulduppgrörelsen (se nedan). Stigande bytesbalansöverskott och nödlån innebär att valutareserven kommer att fortsätta att återhämtas 2023-2025, från en kritisk nivå. Vid inledningen av covidkrisen fanns endast 1,2 miljarder USD i valutareserven. Under de kommande åren väntas reserven stiga till mellan tre och fem miljarder USD, motsvarande tre till fem månaders importtäckning. Därmed förväntas hårdvalutaliquiditeten hos banker och företag att förbättras under de kommande åren.

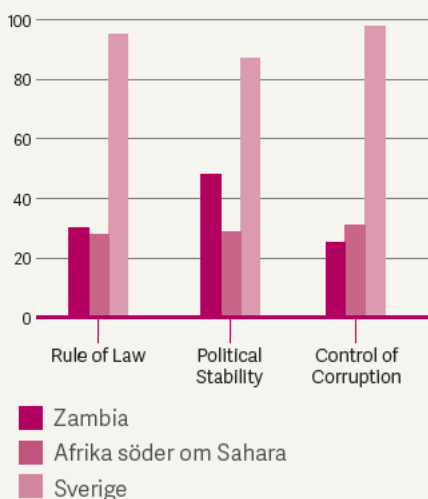
Den 31 augusti 2022 slöt Zambia ett avtal med IMF värt 1,3 miljarder USD, vilket var ett viktigt första steg mot en hållbar offentlig skuldsättning. Regeringen har hittills hållit kursen och inlett reformer i energisektorn där bränslesubventioner har slopats och eltarifferna höjts. I slutet av juni 2023 träffades en skulduppgrörelse med bilaterala kreditorer efter nära 2,5 års förhandling, vilket öppnar upp för ytterligare 188 MUSD i finansiering från IMF. Uppgrörelsen gäller 6,3 miljarder USD i bilaterala lån där återbetalningstiderna förlängs med i

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMFWEQ, Macrobond

Affärsmiljö

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken, Macrobond

Svensk export till Zambia

År	MSEK
2022	91
2021	109
2020	231
2019	358
2018	655

Källa: SCB

EKN:s engagemang

Kategori	MSEK
Garantier	1 342
Utfästelser	255

genomsnitt 12 år (slutdatum för betalning 2043) och räntan sänks till som lägst en procent. Uppgörelsen innebär att nuvärdet på lånen reduceras med upp till 40%, vilket kommer att frigöra betalningsutrymme och skapa reformutrymme. Därmed kommer Zambias höga kostnader för den offentliga skulden att minska betydligt, även om regeringen hade förhoppningar om en ännu mer omfattande uppgörelse. Före omförhandlingen motsvarade räntekostnader och amorteringar cirka 30 procent av de offentliga intäkterna. Uppgörelsen innebär inte några skuldavskrivningar, varför den offentliga skuldsättningen kommer att vara fortsatt hög som andel av BNP under de kommande åren. När Zambia inledde skuldombförhandlingen motsvarade den offentliga skuldsättningen mer än 100% av BNP, vilket är en hög nivå även för landriskklass 7. Staten är fortsatt i default på Eurobonds och ännu finns inget avtal med landets privata kreditorer vad gäller den återstående delen av utlandsskulden. Skulden till privata kreditorer är drygt sex miljarder USD, varav cirka hälften är i Eurobonds. Zambias möjlighet att återbetala kreditorerna är avhängigt en någorlunda gynnsam utveckling i växelkursen och de internationella kopparpriserna. I princip hela Zambias statskuld är till utlandet och är därmed känslig för valutakursförändringar. Enligt en klausul i skuldavtalet kan räntan justeras uppåt och löptider justeras nedåt om Zambias skuldhanteringsförmåga bedöms vara medelhög (idag låg) efter det 38 månader långa IMF-programmet. I ett sådant scenario kommer Zambia sannolikt att kunna återbetala skulden i förtid.

Skulduppgörelsen utgör, tillsammans med IMF-avtalet, en stor fjäder i hatten för Hichilema som har gått till val på att reformera ekonomin. Den nya politiska ledningen förefaller vara bättre lämpad än den förra att hantera den offentliga ekonomin och förefaller fortsatt ha folkets stöd att genomföra reformer, inklusive de kontroversiella energisektorreformerna. Det talar för en vändning i statsfinanserna på sikt. Mot bakgrund av den fortsatt höga offentliga skuldsättningen och de omfattande problemen i statsfinanserna kommer vändningen dock sannolikt först att komma inom den privata delen av ekonomin. De senaste årens tillväxt är tecken på att en sådan vändning redan har inletts. Om den positiva utvecklingen fortsätter kan lättnader i policyn för bank- och företagsrisker bli aktuella under det kommande året. Vad gäller statsrisker ligger en eventuell lättnad i policyn sannolikt flera år framåt i tiden. EKN bekräftar landriskklass 7 för Zambia.

Affärsmiljön

Affärs- och regleringsmiljön i Zambia är på pappret relativt god. Den ekonomiska krisen har emellertid inneburit en försämring, inte minst för gruvbolag som har drabbats av höjda skatter och avgifter i syfte att öka intäkterna till den skrala statskassan. är hög; Zambia återfinns på plats 117 av 179 länder i Transparency Internationals Corruption Perception Index. För affärer som går till skada är bedömningen att en rättsprocess skulle vara mycket utdragen och komplex.

Med president Hichilema finns förutsättningar för förbättring i affärsmiljön. Hichilema, som har en bakgrund inom privatsektorn, har utlovat krafttag mot korruption, bättre förutsättningar för företag och en återgång till ett mer demokratiskt Zambia. Sedan tillträdet i augusti 2021 har presidenten inlett rättsprocesser mot högt uppsatta tjänstemän och ministrar som anklagas för korruption. Zambias utrikespolitik har blivit mer aktiv, med ett tydligt fokus på ekonomisk diplomati och förbättrade relationer till väst. Företagsskatten har sänkts från 35% till 30% och ett skatteavdrag på ersättningar till staten för

gruvbrytning har återinförts för att undvika dubbelbeskattning. Förväntningen är att den nya regeringen kommer att verka för mer förutsägbarhet och bättre förutsättningar för företag, särskilt inom gruvindustrin.

EKN:s policy

EKN täcker i dagsläget inga statsrisker och för övriga offentliga risker gäller krav på remburs eller bankgaranti. Vid bankrisker gäller krav på remburs som betalningsinstrument och därutöver förhöjd premiesättning vid långa risktider. För företag gäller krav på egen hårdvalutaintjäning eller att externt stöd kan påräknas. Förhöjd premiesättning gäller vid långa risktider för de företag som uppfyller kravet.

EKN:s åtagande och erfarenhet

Merparten av EKN:s affärsflöde i Zambia gäller privata köpare i landets gruvnäring. Garantiengagemanget består dock till största del av en garanti för ett transmissionsprojekt med finansministeriet som garant. Med denna garanti tillhör Zambia en av de största garantiexponeringarna i Afrika söder om Sahara. En handfull affärer görs varje år.

Erfarenheten av garantigivning i Zambia är överlag god. Undantaget är transmissionsprojektet där EKN har haft dröjsmål och skadeutbetalningar 2020-2023. Hittills har emellertid samtliga skador återvunnits, vilket innebär att det i dagsläget inte finns någon fordran. Dröjsmål fortsätter att inrapporteras, men regleras efter 2-3 månader. Vid en skuldomförhandling kommer emellertid affären med allra största sannolikhet att omfattas, varför ytterligare skadeutbetalningar är sannolika under de kommande åren. Aktuella fordringar avser äldre affärer från perioden 2009-2017, främst på köpare inom gruvsektorn.

Zambia har haft nio Parisklubbsavtal sedan 1983 och fick skuldavskrivningar i början av 2000-talet genom HIPC (Heavily Indebted Poor Countries). Det avtal som nu förhandlas inom Common Framework är därmed det tionde i ordningen